

1 Timotheüs 3: 8-13

De vorige keer hebben we een aantal criteria besproken die gelden voor het ambt van ouderling of van opziener. Ik heb toen sterk benadrukt dat het opzienersambt een mooie taak is. Het is een goed verlangen als iemand op die manier de gemeente wil dienen.

Uiteraard geldt voor het diakenambt hetzelfde. In grote lijnen komen de richtlijnen die Paulus voor een diaken geeft overeen met de richtlijnen die voor een opziener gelden. Het enige dat bij een diaken niet genoemd wordt en bij een opziener wel is het vermogen om vanuit het Woord te onderwijzen en te bemoedigen.

Het is met het woord diaken wel een beetje merkwaardig gesteld. Het Griekse woord diakonos wordt in het Nieuwe Testament heel ruim gebruikt. Zo noemt de Here Jezus zich in Lukas 22:27 zichzelf een diakonos. In de Nederlandse vertaling zie je dat niet zo duidelijk terug, In de NBG is het woord vertaald met 'dienaar' en in de HSV staat 'Hij die dient'. Ook als er in de Nederlandse vertaling het woord 'bediening' staat, staat er in feite diakenambt.

In Handelingen 6 worden zeven mannen aangesteld in de gemeente. Hoewel zij nergens diaken genoemd worden, is de taak die zij krijgen wel een diaconale taak. Maar het is opmerkelijk dat van de apostelen in hetzelfde gedeelte gezegd wordt dat zij zich houden aan de bediening van het Woord. Letterlijk staat daar: de diaconie van het Woord. Je zou je bijna gaan afvragen wie nu de diaken is in dit gedeelte. Dit overziend, moeten we concluderen dat het Nieuwe Testament geen duidelijke afbakening van het ambt van diaken geeft. Er valt wel op te maken uit het spreken van Paulus in de Timotheüsbrief dat hij het als een aparte taak ziet, naast het ouderlingschap.

Wat wel met zekerheid te zeggen is dat bij het diakenambt meer de nadruk ligt op het dienen. Maar tegelijk moeten we zeggen dat ieder ambt en iedere taak een dienende taak behoort te zijn.

De broeders die in aanmerking komen voor het diakenambt, moeten wel aan bepaalde eisen voldoen. Zo moeten ze waardig zijn. Dat betekent niet ze zich plechtig moeten gedragen, maar dat ze respect moeten afdwingen.

Ze mogen niet met twee tongen spreken. Ze mogen niet bij de één zus spreken en bij de ander zo. Ze moeten staan voor wat ze zeggen. Je moet op hen aankunnen en hen kunnen vertrouwen.

Ook voor een diaken geldt dat hij niet te diep in het glaasje mag kijken en verzet mag zijn op geld en overal een financieel voordeeltje uit willen slaan.

Verder moeten zij mensen zijn die het geheimenis van het geloof vasthouden met een zuiver geweten. Met het geheimenis, het mysterie van het geloof bedoelt Paulus niet iets geheimzinnigs dat alleen aan ingewijden bekend is. Paulus bedoelt dat het geheimenis van het geloof in vroeger tijden verborgen was, maar openbaar is geworden bij de komst van de Heer Jezus Christus. Dat geheimenis, dat ieder die in Christus gelooft behouden wordt, moeten de diakenen vasthouden. En dat kan alleen als ze hun geweten zuiver houden.

Wie de NBG vertaling leest krijgt de indruk dat Paulus vanaf het 11^e vers gaat spreken over de vrouwen van de diakenen. Het gaat immers over 'hun vrouwen'. Maar je kunt zien dat het woordje 'hun' tussen haken staat. Dat betekent dat het woord 'hun' niet in de grondtekst staat. Het is terecht dat de HSV hier vertaalt met 'de vrouwen'. Het ligt ook niet bepaald voor de hand dat Paulus hier spreekt over de vrouwen van de diakenen. Hij heeft dat bij de opzieners ook niet gedaan. Waarom zou hij dat dan wel bij de diakenen doen? In vergelijking met het opzienersambt geeft het diakenambt daar geen enkele aanleiding toe. Het ligt veel meer voor de hand dat Paulus het hier over vrouwelijke diakenen heeft. Het is begrijpelijk dat in het verleden de vertalers en ook de christelijke lezers daar wat vreemd tegenaan gekeken hebben. In het begin hebben protestantse kerken geen vrouwelijke ambtsdragers gekend en was het voor vertalers en lezers moeilijk voor te stellen dat er vrouwelijke diakenen geweest zijn in de eerste kerk. Maar we moeten niet vergeten dat we in Romeinen 16:1 Febe, een vrouwelijke diakonos, tegenkomen. Zowel de HSV als de NBG vertaling kiezen ervoor om hier diakonos met 'dienares van de gemeente' te vertalen. Maar daar zou ook gerust diaken van de gemeente mogen staan.

Wat Paulus als voorwaarden voor de vrouwelijke diakenen noemt, loopt parallel met wat hij over de mannelijke diakenen zegt: ze moeten waardig zijn.

Vanaf het 12e vers keert Paulus weer naar de mannelijke diakenen terug. Want de voorwaarden die hij hier noemt zijn niet op de vrouwen van toepassing. Mannelijke diakenen mogen er evenmin als de mannelijke ouderlingen meer dan één vrouw op na houden. Ook geldt voor hen dat ze op een goede manier leiding moeten geven aan hun gezin.

En als ze zo hun diakenambt goed vervullen – en dit geldt dan weer zowel voor de mannelijke als de vrouwelijke diaken – verwerven ze zich een goede plaats in de

gemeente. Dan stijgen ze in aanzien. Dan groeit de waardering voor hen. En dankzij de waardering die ze ontvangen groeit dan ook hun eigen vrijmoedigheid om te spreken over alles wat met het geloof in de Jezus Christus te maken heeft.

Dat is zonder meer waar. Ouderlingen of diakenen die de kantjes eraf lopen en die niet trouw zijn in de beoefening van hun ambt, stijgen bij de gemeente niet in aanzien. En daardoor krijgen ze steeds minder recht van spreken. Wie de kantjes eraf loopt zaagt aan zijn eigen stoelpoten. Wanneer een ambtsdrager die niet trouw is, in bepaalde situaties iets in het midden brengt of iemand vermaant, wordt er al gauw gezegd dat hij mooi praten heeft. Wat verbeeldt hij of zij zich wel? Het is beter dat hij eerst naar zichzelf kijkt.

Ontrouw in je bediening in de gemeente resulteert als vanzelf in een kritische opstelling van de gemeente en in het verlies van vertrouwen van de gemeenteleden. Dan is de openheid over en weer verdwenen. Het kan niet anders dan dat de betreffende ambtsdrager dit zelf ook gaat voelen. Hij voelt dat er wat scheef zit. En hoe langer het duurt, des te moeilijker het wordt om het te herstellen. Hij zal zijn vrijmoedigheid kwijt raken en dat zal tot schade van de gemeente zijn.

We hebben gezien dat de bijbel grote waarde hecht aan het belang van betrouwbare ambtsdragers. We hebben ook gezien dat Paulus het een voortreffelijk verlangen noemt als iemand ambtsdrager wil zijn. Voor het goed functioneren van ambtsdragers is vertrouwen nodig, vertrouwen tussen de leiding en de gemeenteleden. Ambtsdragers strekken zich ernaar uit om aan de criteria te voldoen en vertrouwen te verwerven, gemeenteleden schenken vertrouwen en bidden voor de leiders. Zo kan er groei in geloof en in liefde zijn. Zo had Paulus het voor ogen en zo mogen wij het voor ogen hebben. Tot eer van God, tot opbouw van de gemeente.

AMEN